

Turistické organizácie chcú slobodnejší pohyb v horách

Štyri najväčšie slovenské organizácie s dlhoročnou tradíciou združujúce turistov, cykloturistov a horolezcov – Klub slovenských turistov (KST), Slovenský horolezecký spolok JAMES (SHS JAMES), Slovenský cykloklub (SCK) a Slovenský vysokohorský turistický spolok (SVTS), spolu so zástupcom občianskej iniciatívy Naše hory 14. decembra 2012 na tlačovej konferencii v sídle KST podpísali Dohodu o spolupráci v oblasti ochrany prírody a krajiny a cestovného ruchu.

Svojím podpisom vyjadrili jednotný postoj a spoločné ciele pri príprave nového zákona o ochrane prírody a krajiny. Celá obec vyznávačov aktívneho pobytu a pohybu v prírode tak reaguje na súčasný stav plný zákazov a obmedzení pohybu a rekreačného športu v chránených územiach i otvorenej prírode Slovenska.

„Je to historická chvíľa, keď sme sa po niekoľkomesačnej príprave rozhodli podpísať túto dohodu. Budeme jednotne cez spoločného hovorcu vystupovať pri obhajovaní potrieb a zákonov pre športové a rekreačné využitie nielen našich členov, ale všetkých záujemcov o pohyb v národných parkoch a inde v prírode,“ uviedol predseda KST Peter Perhala. Podobná iniciatíva je

► Signatári Dohody o spolupráci pri ochrane prírody a krajiny a cestovného ruchu. Zľava: Martin Porada (OI Naše hory), Jozef Zábojník (SVTS), Igor Koller (SHS JAMES), Peter Perhala (KST), Juraj Hlatký (SCK) a Marek Heinrich (KST)

v dejinách slovenských turistických spolkov precedensom. Reaguje na potrebu sprehľadniť návštevné poriadky chránených území tak, aby boli systematické a zrozumiteľné a aby turistom a športovcom umožnili slobodnejší pohyb v prírode.

Potreba rozumnejšieho zákona o ochrane prírody a krajiny

Dohoda piatich signatárov sa týka niekoľkých stanovených priorít, v ktorých sa organizácie mienia aktívne prihlásiť o slovo na pôde štátnych orgánov i pred verejnosťou. Hlavnou prioritou a cieľom je príprava kvalitného zákona o ochrane prírody a krajiny, ktorý by presadzoval individuálnu zodpovednosť namiesto kolektívnej. Dohoda odráža nesúhlas veľkej časti verejnosti so súčasnou podobou zákonov a vyhlášok, ktoré pod zámienkou ochrany prírody alebo ochrany zdravia turistov čoraz viac obmedzujú pohyb a rekreačný šport v chránených územiach a národných parkoch. Obzvlášť

text: Zuzana Masaryková
foto: Dušan Valúch

absurdne vyznieva tento trend v porovnaní so situáciou v alpských krajinách, v Skandinávii, dokonca i v Poľsku. Turista či horolezec predsa nemôže byť legislatívou považovaný a priori za vandala, ktorý ide do prírody s cieľom úmyselne ju devastovať. Pritom naopak, práve turisti a horolezci sú tí, ktorí prírode rozumejú, vážia si ju a chránia a ktorým záleží na jej zachovaní pre ďalšie generácie.

Individuálna zodpovednosť namiesto kolektívnej

Signatári dohody sú presvedčení, že namiesto univerzálne platných zákazov s výnimkami by bol efektívnejší systém univerzálneho povolenia s výnimkami (čo nie je zakázané, je povolené). Tento systém by zahŕňoval všetky bezmotorové pohybové aktivity: pešia a vysokohorská turistika, skialpinizmus, horolezectvo, vodná turistika, cykloturistika i jazdecká turistika. Ako sa vyjadril Igor Koller, predseda SHS JAMES, je potrebné prijať nový návštevný poriadok vo Vysokých Tatrách a v iných národných parkoch, aby zmizli nezmyselné zákazy.

Zmena návštevného poriadku Tatranského národného parku je v centre záujmu účastníkov dohody. Podľa hovorcu iniciatívy Mareka Heinricha, podpredsedu KST, jeho príprava by sa mala urýchliť. „Doteraz každá vláda vytvorila pracovné skupiny na zmenu zákona o ochrane prírody a krajiny, ale nič sa nedotiahlo do konca. Neúnosne dlho trvá aj príprava návštevného poriadku vo Vysokých Tatrách. Pohyb v horách by nemal byť limitovaný komerčnými záujmami privilegovaných, pravidlá majú platiť pre všetkých návštevníkov rovnako.“

Vlastný návrh návštevného poriadku by signatári chceli predostrieť v marci. Ešte pred prijatím nového zákona by chceli dosiahnuť aj sprístupnenie turistických, cykloturistických a vodáckych trás všade tam, kde sprístupnením nehrozí poškodzovanie životného prostredia. Súčasťou aktivít signatárov v blízkej budúcnosti má byť aj iniciovanie širšej verejnej diskusie s dôrazom na to, aby hory boli rozdelené na oblasti, kde bude zakázaná činnosť všetkým bez výnimky, a na oblasti, kde bude povolená bez prírodu akceptovateľná forma činnosti, znova bez výnimky.

O zraze po zraze

Zimné zrazy turistov majú na Slovensku dlhoročnú tradíciu. V dňoch 17. až 20. januára sa v Oščadnici a jej okolí uskutočnil 47. zimný zraz Klubu slovenských turistov a stretnutie turistických oddielov mládeže (TOM) Klubu slovenských turistov. Podujatie bolo organizované pre široký okruh záujemcov z celého Slovenska i zo zahraničia (z Českej republiky a Poľska) o zimnú turistiku v zasneženej prírode Kysúc.

text: Štefan Kúš
foto: archív KST

Niekoľko čísel o zraze: počas troch dní sa prezentovalo 1 148 turistov (plus 80 organizátorov) vo vekovom rozpätí od osemročných detí po takmer osemdesiatnikov. Z Česka prišlo 33, z Poľska päť a zo Slovenska 1 110 účastníkov. Najpočetnejšou skupinou bol Klub turistov Víkend z Košíc v počte 49 turistov, v mládežníckej

▲ Sprievodcovia na trasách 47. zimného zrazu KST

kategorii bolo 49 účastníkov. Zimné táborenie využilo 20 otužilcov v siedmich stanoch. O plynulý chod podujatia sa staral 80-členný organizačný štáb na čele s neskutočne starostlivým starostom Oščadnice Mariánom Plevkom. Z toho bolo 46 sprievodcov na všetkých 16 trasách zviditeľnených pre účastníkov zrazu oranžovými vestami, ktorých koordinoval predseda RR KST Čadca František Žabka. Najmladšou účastníčkou bola Emma Jelínková (nar. 26. 7. 2004) z KST Zlaté Moravce, najstarším účastníkom bol Štefan Bubenko (nar. 28. 4. 1935) z Klubu všestrannej turistiky Košice. Najnavštevovanejšou lyžiarskou trasou bola L2 (Semeteš – Kamenitý vrch – Petránky – Chotárny kopec – Hotel Husárik – Rieka – chata Tri kopce), ktorú absolvovalo 498 bežkárov. Z peších trás bol najväčší záujem o P1 (okolie Oščadnice) a P4 (Veľká Rača). „Najturistickejším“ dňom bol podľa organizátorov piatok, keď do nohy všetci turisti boli v teréne. Vysoká účasť a bezúrazový priebeh potvrdili dobrú vybavenosť a pripravenosť turistov na zimnú turistiku a výbornú starostlivosť organizátorov o trasy i účastníkov.

Nasledujúci 48. zimný zraz Klubu slovenských turistov a stretnutie TOM sa uskutočnil v dňoch 30. januára až 2. februára 2014 v Bardejove, štafetu organizátorov od Kysučanov prevzali RR KST Bardejov a mesto Bardejov.

V budúcom roku sa uskutoční aj 8. medzinárodný zimný zraz turistov KST, KČT a PTTK v termíne od 6. do 9. februára 2014 pod Kráľickým Sněžníkom (Orlické hory, Pardubický kraj) s centrom zrazu v mestečku Králiky. Organizátorom bude odbor KČT Horal Ústí nad Orlicí.

Príklad obnovy turistického značkovania

V regiónoch Turiec, Liptov a Orava sa uskutočnila obnova peších turistických trás za podpory Žilinského samosprávneho kraja. Koordinátorom projektu bol Slovenský cykloklub Piešťany a zhotoviteľom bol Klub slovenských turistov.

text a foto: Eva Škutová

Značkári v turistických spolkoch historicky od ich vzniku dbali o budovanie a údržbu turistických chodníkov. V súčasnosti Klub slovenských turistov (KST) nadväzuje na túto značkársku tradíciu a stará sa o obnovu značkovania, údržbu informačných objektov na turisticky značkových trasách (TZT) a budovanie nových TZT na území celého Slovenska (okrem Vysokých a Západných Tatier). Sieť TZT slúži nielen organizovaným turistom, ale celej turistickej verejnosti, je podporným faktorom rozvoja cestovného ruchu na Slovensku.

Činnosť značkárov umožňuje najmä finančná podpora Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, o ktorú sa KST každoročne uchádza ako o účelovú dotáciu. Žiaľ, v nedávnej minulosti (pred rokom 2010) výška štátnej dotácie pokrývala len 20 až 30 % prostriedkov potrebných na systematickú a pravidelnú obnovu približne 14 000 km siete peších TZT.

Na úrovni samosprávnych krajov si práve v Žilinskom samosprávnom kraji (ŽSK) ako prví uvedomili význam kvalitných

peších TZT a cyklotrás. Rozhodli sa podporiť obnovu existujúceho značkovania a budovanie nových peších trás a cyklotrás na území kraja. Hlavným koordinátorom prác sa stal Slovenský cykloklub (SCK), ktorý sa podujal zastrešiť značkársku činnosť z prostriedkov ŽSK na predmetnom území. Práce na obnove peších TZT sa zmluvne dohodol zrealizovať prostredníctvom značkárov Klubu slovenských turistov.

V rokoch 2009 až 2011 značkári KST z prostriedkov ŽSK, sprostredkovaných cez SCK, obnovili celkovo 856 km peších TZT. Značkárske práce zahŕňali najmä obnovu pásovej značky, spriechodnenie zarastených chodníkov a údržbu existujúcich smerovníkov, pričom značkári nahradili zhrdzavené a vandalmi poškodené smerovky novými. V rámci tohto projektu za tri roky v teréne vymenili 1 063 ks smeroviek a tabuliek miestneho názvu, osadili (ako náhradu za zničené a chýbajúce) 42 ks nových smerovníkov a 21 ks značkárskych kolov pre lepšiu orientáciu turistov v hôľnom teréne. SCK hromadne zabezpečoval výrobu smeroviek a smerovníkov z prostriedkov ŽSK na základe podkladov dodaných Sekciou značenia KST, zároveň zabezpečil pre značkárov aj dodávku drobného značkárskeho materiálu. Značkári KST po dohode s SCK svoju činnosť zamerali na Turiec (najmä na okres Martin), kde obnovili 349 km TZT, na Liptov (okresy Liptovský Mikuláš a Ružomberok), kde obnovili až 466 km TZT a v menšej miere na Oravu so 41 km obnovených trás.

KST za tri roky prostredníctvom SCK získal na práce na území ŽSK 15 748 €. Vkladom značkárov KST boli stovky hodín odbornej dobrovoľnej značkárskej práce v teréne. Spoločným výsledkom je udržiavaná sieť TZT, ktorá uľahčuje bezpečný pohyb turistov a prispieva k ochrane prírody na území ŽSK.

Výkonný výbor KST na Spiši

Prvé tohoročné výjazdové zasadnutie VV KST sa uskutočnilo 25. januára v penzióne Lesnica na Čingove. Prizvaná bola predsedníčka Sekcie značenia E. Škutová spolu so značkármi M. Olejníkom a J. Surgentom, aby referovali o stave značkovania v Levočských vrchoch. Predseda Sekcie cykloturistiky E. Rusnák informoval o aktuálnych úlohách vrátane prípravy 35. zrazu cykloturistov na piešťanskej Sĺňave. Samostatnou rozšírenou časťou zasadnutia bolo stretnutie VV KST s aktívnymi funkcionármi RR KST Spišská Nová Ves na čele s jej predsedom a predsedom Sekcie vysokohorskej turistiky V. Jeremiášom. E. Rusnák toto fórum využil na oboznámenie prítomných s prípravou založenia novej RR KST Levoča – Kežmarok.

Nasledujúci deň sa predseda KST P. Perhala, členka VV KST Z. Jendželovská a generálny sekretár D. Valúch pridali asi k dvom stovkám účastníkov zimného výstupu na Sľubicu (1 129 m), obľúbenú vyhliadkovú kótu v južnej časti Braniska. Tradíciu tohto výstupu (nástup z priesmyku Branisko, zostup do Richnavy) založili a podujatie už po 37. raz organizačne zabezpečili turisti z OKST Bradlo Richnava.

(dv)

Odznak 100 jarných kilometrov 2013

S príchodom jari oživa nielen príroda, ale aj turistické aktivity. Na celom Slovensku sa v turistickom programe otvorenie jarnej sezóny už tradične spája s názvom 100 jarných kilometrov.

V tomto roku prichádza už 57. sezóna s možnosťou získať tradičný turistický odznak 100 jarných kilometrov. V roku 2013 možno odznak plniť v období od 16. marca do 7. júla. Podmienkou na jeho získanie je účasť na otvorení jarnej turistickej sezóny v odbore, resp. regióne, účasť na jarných vychádzkach s vedúcim alebo cvičiteľom alebo pochod v jarňom období. Splnenie sa nedokladuje, je osobnou čťou každého účastníka.

Cena kovového odznaku je 0,90 €, balné 1,00 €. Odznaky sa posielajú na dobierku. Poštovné je účtované podľa cenníka Slovenskej pošty, resp. Českej pošty. Za každých 10 ks objednaných odznakov je ďalší 1 ks zadarmo! Odznak si môžete objednať na adrese:

1. ŠK KST Turzovka
Mgr. Vladimír Pekár
Stred-371, 023 54 Turzovka
tel. +421 0 905 576 506
vladimirpekar@centrum.sk
www.turistika.e-kysuce.sk

(vp)

▲ Smerovník s tabuľkou Žilinského samosprávneho kraja

Skorušinskými vrchmi na bežkách

Skorušinské vrchy sa nachádzajú severne od Západných Tatier, od vrchu Osobitá ich oddeľuje Podtatranská brázda. Prechod hlavným hrebeňom od Oravíc cez Skorušinu do Nižnej sa považuje za jeden z najkrajších zimných prejazdov. Lesnatý hrebeň je výrazný s početnými výhľadmi do širokého okolia na Západné Tatry, Chočské vrchy, Oravské Beskydy, Oravskú Maguru a Oravskú kotlinu s vodnou nádržou Orava.

Dňa 3. februára sa uskutočnil v poradí 46. ročník lyžiarskeho prechodu Skorušinskými vrchmi, ktorý organizuje KST v Nižnej nad Oravou pod vedením Jána Šimáka. Začiatok lyžiarskeho prechodu (dĺžka 25 km, prevýšenie 500 m) bol v turistickom stredu Oravice, ktoré je známe termálnymi prameňmi. Účastníci prechodu stúpali popri vysielaci Blatná na najvyšší vrch Skorušina (1 314 m). Žiaľ, počasie bolo oblačné a snežilo, čo bežkárom neumožnilo pokochať sa výhľadmi, zato lyžiarska stopa bola vynikajúca. Trasa ďalej viedla klesajúcim vlnitým hrebeňom po červenej turistickej značke cez Mikulovku, Javorkovú, Oslu, rázcestie Nad Studienkami, Biednu, Košariská a Starú mať, kde lyžiari prešli na žltú značku, ktorou sa dostali do cieľa k lyžiarskemu stredisku Uhliská v Nižnej. Na záver nechýbalo občerstvenie v bare U Šimanka v podobe výbornej klobásy a čaju.

Podakovanie patrí organizátorom KST – Nižná nad Oravou. Pre všetkých nadšencov pre tento druh športu sú pripravené ďalšie akcie, ktoré možno nájsť na webovej adrese www.rkstorava.wbl.sk.

(ds)

Spoločenská rubrika

Dňa 22. novembra 2012 oslávil 70 rokov celoživotný turista, organizátor, značkár a najmä človek s veľkým Č Dárius Detvan z KST TJ Javor Lučenec. Účastník množstva národných turistických zrazov – letných i zimných, absolvoval viac než tridsaťkrát Národný výstup na Kriváň, nespočetne veľa kilometrov prešiel so štetcom a s farbami ako značkár. Už roky ho poznáme ako nestora tradičných turistických podujatí v okrese Lučenec – na Pochod vďaka, Prechod Cerovou vrchovinou, Zimný prechod k prameňu Ipla, Zimný výstup na Striebornú a mnohé ďalšie nielen chodí, ale podieľa sa na nich aj organizátorsky. Všetci sa vždy tešíme na „jeho“ turistickú tombolu, pri ktorej býva veľa zábavy. Za všetkých priateľov – turistov Dáriusovi Detvanovi zo srdca prajeme pevné zdravie, rodinnú pohodu a v ďalších rokoch ešte veľa turistických kilometrov. ŽIVIÓ, Dárius! „Tvoji“ turisti z Lučenca.

Dňa 17. januára 2013 vo veku 79 rokov podľahol ťažkej chorobe František Moser, čestný podpredseda KČT, dobrý priateľ Slovenska. Bol pri vstupe KČT do organizácie IVV, neskôr aj členom Prezídia IVV, pričom ako jeho podpredseda pracoval v centrále v Altöttingu. Vzhľadom na skúsenosti a prehľad bol predsedom Rady Siene slávy českej turistiky, v ktorej teraz sám zaujme čestné miesto. Tí, čo ho poznali, budú radi spomínať na chvíle strávené s týmto skvelým, čestným, šarmantným a vtipným človekom, vynikajúcim operným spevákom, znalcom dobrého vína, húževnatým turistom a spoľahlivým priateľom do každého počasia. Česť jeho pamiatke!

Kalendár podujatí KST

Kalendár podujatí dostáva podobu ročenky

Aktuálny kalendár podujatí KST 2013 oproti minuloročnému opäť zaznamenal zmeny v obsahu i distribúcii. V tomto roku bola po prvý raz približne štvrtina celkového nákladu publikácie distribuovaná priamo na takmer 500 adries odborov a klubov KST. V obsahu pribudlo predstavenie jednotlivých odborných sekcií KST, pričom priestor na prezentáciu dostali aj regionálne rady (RR). Z celkového počtu 36 túto možnosť využilo iba 10 RR, no veríme, že v ďalšej edícii kalendára už budú chcieť byť prítomné všetky regióny. V úvodnom príhovore predseda KST Peter Perhala okrem iného upozornil organizátorov podujatí na zmenu spracovania prihlášok a zriadenie dvoch nových zberných adries na webe.

Informácie o stave značkovania a námety na zlepšenie možno poslať na adresu znacenie@kst.sk. Prihlášky podujatí do kalendára 2014 možno poslať už len elektronicky – e-mailom na adresu kalendar@kst.sk alebo prostredníctvom formulára prihlášky trvalo zaveseného na stránke www.kst.sk. Termín uzávierky prihlášok: 15. 9. 2013.

(dv)

Na titulnej strane kalendára je vynovená Chata pod Rysmi

16. 3. 2013

9. Martinské hole na bežkách

• 16 km; RR KST Turiec, KST ZŤS Martin • Vladimír Povoda, tel.: 0905 484 402, www.kst-turiec.sk
• zraz o 10.00 hod. vo veľkej turistickej chate na Martinských holiach

16. 3. 2013

27. Malý Malokarpatský fučiak; memoriál Rudolfa Korčeka

• 35 km/1 400 m; RR KST – Klub bratislavských turistov, KT Lokomotíva Bratislava • Jindrich Racek, tel.: 0907 234 802, jindro.racek@gmail.com • štart: Bratislava-Rača, Nám. A. Hlinku 7.00 – 8.00 hod.; trasa: Rača – Hrubý Drieňovec – Pajštún – Biely Kríž – Rača; cieľ: Biely Kríž 13.00 – 15.00 hod.

1. 4. 2013

21. Šibačkový výstup k hradu Liptov

• 14 km; RR KST Liptov, KST Liptovská Teplá a Obecný úrad Liptovská Teplá • Pavol Sitek, tel.: 0908 861 308, luba0501@gmail.com • zraz o 11.30 hod. pri hrade Liptov

20. 4. 2013

33. Výstup mládeže na Vyšehrad

• 15 km/300 m; RR KST Turiec, PKT Diviaky • Marieta Bernátová, tel.: 0908 912 205, www.turistikadiviaky.sk • o 11.30 hod. na Vyšehrade

20. 4. 2013

8. Medzinárodné stretnutie turistov na Veľkom Milíči a 35. Pochod priateľstva

• 28 km; RR KST Klub turistov mesta Košice, TJ Slávia UPJŠ Košice • Peter Dombrovský, LF UPJŠ, 0949 720 846, peter.dombrovsky@upjs.sk • Slanec, žel. st., 8.00 hod.

20. a 21. 4. 2013

Starám sa o svoju rieku – eko splav Hnilca a Prielomu Hornádu

• WW I-WW II; RR KST Klub turistov mesta Košice, KAMIKSE Akademič TU Košice • Mária Brasková, www.kamikse.sk • Ekologická akcia – čistenie Hnilca a Hornádu. Splav cez Prielom Hornádu je možný len počas tejto akcie. Organizátor si vyhradzuje právo na zmenu termínu podľa aktuálneho vodného stavu.

4. 5. 2013

20. Na bicykli po Zemplíne

• 35 km; RR KST Michalovce, KST Turista Michalovce • Anton Hasák, 0908 027 603, 056/6424 471, antonhasak@pobox.sk, www.kst-turista.sk

**Podrobnejšie informácie a kontakt na organizátorov:
Kalendár podujatí KST 2013, www.kst.sk**